

Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag för bidragsskyldiga föräldrar

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken och avslår motionsyrkandena.

Regeringens förslag innebär att underhållsstödet ska åldersdifferentieras på så sätt att stödet ska höjas med 150 kronor per månad till 1 723 kronor för barn som har fyllt 15 år. Beräkningen av underhållsstöd i form av utfyllnadsbidrag och underhållsstöd vid växelvis boende ska utgå från samma belopp. Den bidragsskyldiga föräldrarnas betalningsbelopp ska omprövas när ett högre underhållsstöd lämnas till ett barn med anledning av att barnet fyllt 15 år. Regeringen föreslår också att det inkomstbelopp som den bidragsskyldiga föräldern får förbehålla sig för egna levnadskostnader ska höjas från 100 000 kronor till 120 000 kronor per år. Vidare föreslår regeringen att det belopp för barns inkomster som inte påverkar underhållsstödets storlek ska höjas från 48 000 kronor till 60 000 kronor per år.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018 och tillämpas första gången i fråga om underhållsstöd och betalningsskyldighet som avser februari 2018.

I betänkandet finns en reservation (KD).

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:216 Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag för bidragsskyldiga föräldrar.

Tre yrkanden i en följdmotion.

Två yrkanden i en motion från allmänna motionstiden 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag5

Reservation11

 Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag, punkt 1
 (KD)11

Särskilda yttranden12

 1. Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag, punkt
 1 (M)12

 2. Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag, punkt
 1 (SD)12

 3. Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag, punkt
 1 (C)12

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag13

 Propositionen13

 Följdmotionen13

 Motion från allmänna motionstiden 2017/1813

Bilaga 2

Regeringens lagförslag14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken i de delar det avser 18 kap. 20, 24 och 25 §§ samt 19 kap. 10 och 34 §§.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:216 i denna del och avslår motionerna

2017/18:352 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkandena 1–3 och

2017/18:3836 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 42 och 49.

Reservation (KD)

2. **Lagförslaget i övrigt**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken i den mån lagförslaget inte omfattas av vad utskottet föreslagit ovan.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:216 i denna del.

Stockholm den 19 oktober 2017

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Johan Forssell (M), Carina Ohlsson (S), Mikael Cederbratt (M), Phia Andersson (S), Jennie Åfeldt (SD), Yilmaz Kerimo (S), Solveig Zander (C), Rickard Persson (MP), Kerstin Nilsson (S), Emma Carlsson Löfdahl (L), Wiwi-Anne Johansson (V), Aron Modig (KD), Teresa Carvalho (S), Maria Abrahamsson (M), Paula Bieler (SD) och Helena Bonnier (M).

Redogörelse för ärendet

Utredningen om ekonomi och samarbete vid särlevnad (Särlevande-utredningen) föreslog i sitt slutbetänkande Fortsatt föräldrar – om ansvar, ekonomi och samarbete för barnets skull (SOU 2011:51) att underhållsstödets storlek borde åldersdifferentieras i tre olika åldersgrupper.

En arbetsgrupp inom Socialdepartementet har utarbetat departements-skrivelsen Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag för bidragsskyldiga föräldrar (Ds 2017:2). Förslagen i promemorian grundar sig på en överenskommelse mellan regeringen och Vänsterpartiet och aviserades i samband med budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 12 s. 32). Regeringen beslutade den 1 juni 2017 att begära in Lagrådets yttrande. Lagrådet lämnade förslaget utan erinran. Propositionens lagförslag stämmer överens med lagrådsremissens lagförslag.

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2016/17:216 Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag för bidragsskyldiga föräldrar, en motion som väckts med anledning av propositionen och två motionsyrkanden som väckts under den allmänna motionstiden 2017/18.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken och avslår därmed yrkandet om avslag på propositionens förslag om differentierat underhållsstöd samt höjt grundavdrag. Riksdagen avslår även motionsyrkandena om återbetalningsskyldighet och föräldrarnas försörjningsansvar.

Jämför reservationen (KD) och särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD) och 3 (C).

Gällande ordning

Underhållsbidrag

Föräldrar är enligt 7 kap. 1 § föräldrabalken (FB) underhållsskyldiga gentemot sina barn efter vad som är skäligt med hänsyn till barnets behov och föräldrarnas samlade ekonomiska förmåga. När ett barn bor varaktigt med bara den ena föräldern ska den andra föräldern fullgöra sin underhållsskyldighet genom att betala underhållsbidrag för barnet enligt 7 kap. 2 § första stycket FB. Underhållsbidrag fastställs genom avtal eller genom dom (7 kap. 2 § andra stycket FB).

Underhållsstöd

Genom underhållsstödet garanterar samhället att barn till särlevande föräldrar får ett bidrag om en bidragsskyldig förälder inte fullgör sin underhållsskyldighet enligt föräldrabalken.

För rätt till underhållsstöd krävs enligt 18 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (SFB) bl.a. att barnets föräldrar inte bor tillsammans samt att barnet är folkbokfört och bor varaktigt hos endast en förälder (boföräldern) eller bor varaktigt hos båda föräldrarna och är folkbokfört hos en av dem (växelvist boende). Boföräldern eller, vid växelvist boende, den som ansöker om stödet måste vara bosatt i Sverige (18 kap. 4 och 5 §§ SFB).

Från rätten till underhållsstöd finns ett antal undantag. Bland annat lämnas inte sådant stöd om det finns anledning att anta att en förälder som ska fullgöra sin underhållsskyldighet gentemot barnet genom att betala underhållsbidrag (den bidragsskyldiga föräldern) i rätt ordning betalar underhåll med minst det belopp som skulle betalas ut som underhållsstöd till barnet. Stöd lämnas inte

heller om det är uppenbart att den bidragsskyldiga föräldern på något annat sätt ser till att barnet får motsvarande underhåll (18 kap. 9 § SFB).

Om den bidragsskyldiga föräldern i rätt tid under minst sex månader betalar det fastställda betalningsbeloppet till Försäkringskassan lämnas inte längre underhållsstöd. Om det finns särskilda skäl för det, ska underhållsstöd ändå lämnas (18 kap. 9 a § SFB).

Underhållsstödet betalas ut av Försäkringskassan månadsvis i förskott. Stödet lämnas längst t.o.m. den månad då barnet har fyllt 18 år (18 kap. 13 § andra stycket SFB).

Underhållsstöd kan lämnas som fullt underhållsstöd, utfyllnadsbidrag eller underhållsstöd vid växelvist boende (18 kap. 20–31 §§ SFB). Ett fullt underhållsstöd uppgår för närvarande till 1 573 kronor och är avsett att tillsammans med barnbidraget täcka hälften av normalkostnaden för ett barn. När stödet lämnas i form av utfyllnadsbidrag görs en avräkning för det underhåll som den bidragsskyldiga föräldern enligt Försäkringskassans beräkningar har möjlighet att betala direkt till boföräldern.

Underhållsstödet vid växelvist boende lämnas med maximalt hälften av underhållsstödets belopp (786 kronor) till var och en av föräldrarna efter en inkomstprövning för respektive förälder. Underhållsstödets belopp om 786 kronor minskas då med halva det belopp som respektive förälder skulle ha varit skyldig att betala om ett betalningsbelopp hade fastställts (hälften av ett s.k. fiktivt betalningsbelopp). Om underhållsstöd lämnas i form av utfyllnadsbidrag är ingen av föräldrarna återbetalningsskyldig för stödet.

Underhållsstödet minskar också om barnet har egna inkomster. Har barnet egna inkomster reduceras stödet med hälften av den del som överstiger 48 000 kronor per år (18 kap. 30 § SFB). Bestämmelsen innebär att underhållsstödet trappas av successivt. Om ett barn har inkomster om ca 85 000 kronor eller mer per år, lämnas inte något underhållsstöd. Vid växelvist boende minskas stödet för var och en av föräldrarna med hälften av det belopp med vilket underhållsstödet annars skulle ha minskats på grund av barnets inkomster.

Betalningsskyldighet

När fullt underhållsstöd lämnas för ett barn ska den bidragsskyldiga föräldern betala ett belopp till Försäkringskassan som helt eller delvis motsvarar det stöd som lämnats till barnet (19 kap. 2 § SFB). Betalningsskyldigheten fastställs av Försäkringskassan. Enligt huvudregeln bestäms betalningsskyldigheten för varje barn som har rätt till underhållsstöd till ett visst belopp per år (betalningsbelopp) enligt en schabloniserad metod (19 kap. 16–27 §§ SFB). Betalningsskyldigheten är beroende av den bidragsskyldiga föräldrarnas inkomst enligt beslut om slutlig skatt för ett visst i lagen angivet år till den del inkomsten överstiger 100 000 kronor (19 kap. 10 § SFB). Betalningsbeloppet motsvarar en viss procentandel av denna inkomst och beror på det totala antalet barn som den bidragsskyldiga föräldern är underhållsskyldig för.

Betalningsskyldigheten kan under vissa förhållanden i stället bestämmas genom en skälighetsbedömning. Boföräldrarnas inkomster beaktas inte.

Om den bidragsskyldiga föräldern inte fullgör sin betalningsskyldighet ska Försäkringskassan utan dröjsmål vidta åtgärder för att driva in fordringen. Om den bidragsskyldiga föräldern inte betalar ett fastställt betalningsbelopp i rätt tid, ska han eller hon betala ränta på skulden (19 kap. 47 § SFB).

Propositionen

Underhållsstödets storlek ska differentieras och grundavdraget ska höjas

Regeringen föreslår att underhållsstödet ska höjas med 150 kronor per månad för barn som är 15 år eller äldre. Underhållsstödet för den åldersgruppen ska därmed lämnas med 1 723 kronor per månad i stället för 1 573 kronor. Beräkningen av utfyllnadsbidrag och stödet vid växelvis boende ska utgå från samma belopp. Den bidragsskyldiga föräldrarnas betalningsbelopp ska omprövas när barnet fyllt 15 år.

Regeringen menar att underhållsstödets nivå måste kunna motiveras utifrån vad ett barn behöver för att hans eller hennes normalbehov ska vara tillgodosett. Ett barns behov ökar i takt med stigande ålder, och äldre barns normalbehov är större än yngre barns behov. En differentiering av underhållsstödet tydliggör att barns behov ser olika ut, att det är barnets faktiska behov som ska täckas och gör att stödet bättre motsvarar de faktiska kostnaderna för barn i olika åldrar. Regeringen anser att stödet därmed framstår som mer rättvist. Förslaget skulle även förbättra förhållandena för ekonomiskt utsatta barn eftersom utsattheten beror på bl.a. storleken på hushållets försörjningsansvar. Det kan också leda till att föräldrar i större utsträckning diskuterar vad som är ett rimligt underhåll i förhållande till varje barns ålder och individuella behov. Av administrativa skäl är det dock enligt regeringen inte lämpligt att ha en nivå för varje ålderskategori eftersom bedömningen grundar sig på genomsnitt och schabloner, samtidigt som de faktiska kostnaderna varierar från fall till fall.

Den 1 april 2016 trädde nya bestämmelser om underhållsstöd i kraft enligt vilka underhållsstöd inte längre ska lämnas om den bidragsskyldiga föräldern i rätt tid har betalat det fastställda beloppet till Försäkringskassan. Syftet med reglerna var att öka särlevande föräldrars förutsättningar att komma överens om ett underhåll för barnet och bedömdes enligt regeringen gynna barnet. Även vid en höjning av stödet bedöms reglernas utformning ha den effekten att föräldrarna kan komma att se över underhållsbidragets storlek i takt med att barnet blir äldre och kostar mer.

Höjning av grundavdraget för den bidragsskyldiga föräldern

Regeringen föreslår att grundavdraget för den bidragsskyldiga föräldern ska höjas från 100 000 kronor till 120 000 kronor. Syftet är enligt regeringen att

kompensera de bidragsskyldiga föräldrarna för höjningen av underhållsstödet eftersom ett höjt underhållsbelopp innebär en högre återbetalningsskyldighet för den bidragsskyldiga föräldern. Höjningen innebär en förbättrad ekonomisk situation för bidragsskyldiga föräldrar med de lägsta inkomsterna. Risker att föräldrar hamnar i en långvarig skuldsättning som kan komma att gå ut över barnet minskar även vid en höjning av grundavdraget. Höjningen av grundavdraget kan också leda till lägre administrativa kostnader för staten eftersom besluten bättre kommer att motsvara vad som är möjligt för föräldern att betala. Alltför generösa grundavdrag kan dock minska legitimiteten för principen om föräldrarnas ansvar för barnets försörjning.

Höjd inkomstgräns för reducerat underhållsstöd

Regeringen föreslår att det belopp för barns inkomster som inte påverkar underhållsstödets storlek ska höjas från 48 000 kronor till 60 000 kronor per år. Skälet är att beloppet behöver anpassas till den pris- och kostnadsutveckling som skett sedan underhållsstödet infördes samt att ungdomar får möjlighet att utöka sin arbetstid utan att stödet påverkas. Regeringen anser att regelsystemen bör stimulera till att ungdomar får erfarenhet och skapar kontakter på arbetsmarknaden och att ungdomar som det betalas underhållsstöd för ska få mer lika förutsättningar som andra ungdomar i detta avseende.

Ikraftträdande m.m.

Regeringens förslag är att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2018 och tillämpas första gången i fråga om underhållsstöd och betalningsskyldighet som avser februari 2018. Enligt regeringen behövs det inte några särskilda övergångsbestämmelser.

Motionerna

Aron Modig m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2017/18:352 yrkande 1 ett tillkännagivande om att underhållsstödet bör utformas så att det tydligt framgår att det är föräldrarna som har det ekonomiska ansvaret för sina barn. I yrkande 2 begärs avslag på regeringens proposition i den del som avser ett åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag för bidragsskyldiga föräldrar. Det är enligt motionärerna viktigt att förbättra den ekonomiska situationen för ensamstående med låga inkomster. Ytterligare höjningar av underhållsstödet är dock inte det bästa sättet att stärka ekonomin för denna grupp. Eftersom underhållsstödet inte är inkomstrelaterat kan det inte riktas mot just de grupper som har de lägsta inkomsterna. Förslaget försvagar därutöver principen om föräldrarnas ansvar, anser motionärerna. Det är bättre att stimulera föräldrarna att själva komma överens om underhållet. Vidare begärs i yrkande 3 ett tillkännagivande om att återbetalningen av underhållsstödet ska baseras på en mer aktuell inkomst för den som är underhållsskyldig.

En höjning av grundavdraget medför en risk för att fler föräldrar blir skuldsatta.

Även i partimotion 2017/18:3836 begär Andreas Carlson m.fl. (KD) i yrkandena 42 och 49 tillkännagivanden om att underhållsstödet bör utformas så att det tydligt framgår att det i första hand är föräldrarna som har det ekonomiska ansvaret för sina barn och om att återbetalningen av underhållsstödet ska baseras på en mer aktuell inkomst för den som är underhållsskyldig.

Utskottets ställningstagande

Enligt nuvarande regelverk lämnas underhållsstöd med samma belopp oavsett i vilken ålder barnet befinner sig. Barns behov ser dock olika ut, och kostnaderna ökar normalt med stigande ålder. I likhet med regeringen anser utskottet att en differentiering av underhållsstödet tydliggör att det är barnets behov som ska täckas och att det inte är ett bidrag till föräldrarna. Det visar även att barns behov är olika och att kostnaderna normalt ökar när barnet blir äldre. Underhållsstödet skulle också genom en sådan förändring bättre motsvara de faktiska kostnaderna för äldre barn. Utskottet delar regeringens bedömning att förslaget även kan ha en positiv inverkan på föräldrarna och få dem att se över underhållsbidragets storlek när barnet blir äldre. En höjning skulle enligt utskottet vara ett steg i rätt riktning, dels när det gäller att så långt som möjligt täcka de faktiska kostnaderna för ett barn, dels i att stärka föräldrarna att ha ett delat ansvar för barnets försörjning och så långt som möjligt lösa frågan om underhåll genom överenskommelser.

När betalningsbeloppet fastställs för den bidragsskyldiga föräldern görs ett grundavdrag för föräldrarnas egna levnadskostnader. Utskottet anser i likhet med regeringen att det är viktigt att huvudprincipen om föräldrarnas primära ansvar för sina barns försörjning upprätthålls. Grundavdraget bör därför inte vara alltför stort. Samtidigt måste betalningsskyldigheten anpassas till föräldrarnas ekonomiska förmåga särskilt eftersom det annars kan gå ut över barnet. Utskottet gör därför bedömningen att grundavdraget behöver höjas för att kompensera de bidragsskyldiga föräldrar som har lägst inkomster för höjningen av underhållsstödsbeloppet.

Utskottet är positivt till att betalningsbeloppet ska omprövas utan ansökan när ett högre underhållsstöd lämnas med anledning av att barnet har fyllt 15 år eftersom stödet alltid kommer att höjas. Att kräva ansökan skulle innebära en onödig administration och kostnad.

Utskottet är även positivt till regeringens förslag om höjt förbehållsbelopp för barns inkomster innan underhållsstödet reduceras. Utskottet konstaterar dock att förslaget enbart är en anpassning till den pris- och kostnadsutveckling som skett sedan underhållsstödet infördes 1997. Det är av stor vikt för ungdomar att de får möjlighet att utöka sin arbetstid utan att stödet påverkas. Det ger dem mer lika förutsättningar att delta på arbetsmarknaden som ungdomar som det inte lämnas underhållsstöd för.

Utskottet ser inte skäl att nu göra något tillkännagivande om ytterligare regeländringar inom underhållsstödet.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionerna 2017/18:352 (KD) och 2017/18:3836 (KD) yrkandena 42 och 49.

Reservation

Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag, punkt 1 (KD)

av Aron Modig (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken i den del det avser 18 kap. 20, 24 och 25 §§ samt 19 kap. 10 och 34 §§. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:352 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkandena 1–3 och

2017/18:3836 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 42 och 49 samt avslår proposition 2016/17:216 i denna del.

Ställningstagande

Det är viktigt att underhållsstödet utformas så att det tydligt framgår att det ekonomiska ansvaret i första hand är föräldrarnas. Regeringens förslag om åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag är inte det bästa sättet att stärka ekonomin för ensamstående föräldrar med låga inkomster. Eftersom underhållsstödet inte är inkomstrelaterat kan det inte riktas mot just de grupper som har de lägsta inkomsterna. Förslaget försvagar dessutom principen om föräldrarnas ansvar. Det är bättre att stimulera föräldrarna att själva komma överens om underhållet. En höjning av grundavdraget medför därutöver en risk för att fler föräldrar blir skuldsatta. För att minska den risken bör i stället den underhållsskyldiges återbetalning av stödet baseras på en mer aktuell inkomst.

Särskilda yttranden

1. Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag, punkt 1 (M)

Johan Forssell (M), Mikael Cederbratt (M), Maria Abrahamsson (M) och Helena Bonnier (M) anför:

Dagens system med underhållsstöd fungerar inte tillräckligt bra, och därför ser vi ett tydligt behov av en reform som innebär att människor ska ta ett tydligare personligt ansvar för sina barns ekonomi. Regeringen har nu föreslagit ytterligare förändringar, men vi menar att tidigare genomförda och nu föreslagna förändringar inte löser det grundläggande problemet med en frånvarande förälder som inte tar sitt ekonomiska ansvar fullt ut. Vi föreslår därför bl.a. i vår motion 2017/18:3033 att underhållsstödet ska ersättas med en modell som innebär att fler föräldrar betalar underhåll som motsvarar den egna levnadsstandarden eller den taxerade inkomsten. Detta förslag kommer att behandlas i utskottet under hösten. Vi står dock i detta skede bakom regeringens förslag i propositionen.

2. Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag, punkt 1 (SD)

Jennie Åfeldt (SD) och Paula Bieler (SD) anför:

Vi föreslår bl.a. i vår motion 2017/18:1593 att nivån på underhållsstödet ska ökas årligen för att kompensera för inflation och följa prisutvecklingen. Detta förslag kommer att behandlas i utskottet under hösten. Vi står dock i detta skede bakom regeringens förslag i propositionen.

3. Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag, punkt 1 (C)

Solveig Zander (C) anför:

Vi föreslår i vår motion 2017/18:3776 att frågor om underhåll i större utsträckning ska regleras genom frivilliga överenskommelser mellan föräldrarna. När underhållsbidraget regleras civilrättsligt blir det oftast högre. Detta förslag kommer att behandlas i utskottet under hösten. Vi står dock i detta skede bakom regeringens förslag i propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:216 Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag för bidragsskyldiga föräldrar:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.

Följdmotionen

2017/18:352 av Aron Modig m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underhållsstödet bör utformas så att det tydligt framgår att det i första hand är föräldrarna som har det ekonomiska ansvaret för sina barn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen avslår förslaget om differentierat underhållsstöd samt höjt grundavdrag.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återbetalningen av underhållsstödet ska baseras på en mer aktuell inkomst för den som är underhållsskyldig, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motion från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:3836 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underhållsstödet bör utformas så att det tydligt framgår att det i första hand är föräldrarna som har det ekonomiska ansvaret för sina barn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återbetalningen av underhållsstödet ska baseras på en mer aktuell inkomst för den som är underhållsskyldig, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 20, 24, 25 och 30 §§ samt 19 kap. 10 och 34 §§ socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

20 §¹

Underhållsstöd till ett barn lämnas med *1 573 kronor i månaden, om inte annat följer av 21–31 §§.*

Underhållsstöd till ett barn lämnas med
– *1 573 kronor i månaden till och med månaden då barnet fyller 15 år, och*
– *1 723 kronor i månaden från och med månaden efter den då barnet har fyllt 15 år.*

Första stycket gäller om inte något annat följer av 21–31 §§.

24 §²

Om sökanden begär det, lämnas underhållsstöd med *1 573 kronor i månaden* med avräkning för det betalningsbelopp som skulle ha fastställts om 19 kap. 10–17 samt 21, 26 och 27 §§ hade tillämpats på inkomsten för den av föräldrarna som inte är boförälder.

Om sökanden begär det, lämnas underhållsstöd med *det belopp som ska lämnas enligt 20 § första stycket* med avräkning för det betalningsbelopp som skulle ha fastställts om 19 kap. 10–17 samt 21, 26 och 27 §§ hade tillämpats på inkomsten för den av föräldrarna som inte är boförälder.

25 §³

Vid växelvist boende lämnas underhållsstöd för var och en av föräldrarna med hälften av *1 573 kronor i månaden.*

Vid växelvist boende lämnas underhållsstöd för var och en av föräldrarna med hälften av *det belopp som ska lämnas enligt 20 § första stycket.*

Från detta belopp avräknas hälften av det betalningsbelopp som skulle ha fastställts om 19 kap. 10–17 samt 21, 26 och 27 §§ hade tillämpats på inkomsten för föräldern.

30 §

Om barnet har en sådan inkomst som framkommer vid en tillämp-

Om barnet har en sådan inkomst som framkommer vid en tillämp-

¹ Senaste lydelse 2015:452.

² Senaste lydelse 2015:452.

³ Senaste lydelse 2015:452.

ning som avser barnet av 19 kap. 10–15 §§, ska underhållsstödet minskas med hälften av inkomsten. I stället för den minskning som anges i 19 kap. 10 § ska inkomsten minskas med 48 000 kronor.

ning som avser barnet av 19 kap. 10–15 §§, ska underhållsstödet minskas med hälften av inkomsten. I stället för den minskning som anges i 19 kap. 10 § ska inkomsten minskas med 60 000 kronor.

**19 kap.
10 §**

Den bidragsskyldiges betalningsskyldighet beräknas på ett underlag som motsvarar den bidragsskyldiges inkomst enligt 11–15 §§ till den del den överstiger 100 000 kronor.

Den bidragsskyldiges betalningsskyldighet beräknas på ett underlag som motsvarar den bidragsskyldiges inkomst enligt 11–15 §§ till den del den överstiger 120 000 kronor.

34 §⁴

Betalningsbelopp enligt 10–17, 21, 26 och 27 §§ ska omprövas när det finns ett nytt beslut om slutlig skatt och när grunden för tillämplig procentsats enligt 17 § ändras.

Föranleder det nya beslutet om skatt en ändring av betalningsbeloppet, ska ändringen gälla från och med februari året efter det år då beslutet meddelades. Justeras betalningsbeloppet av det skälet att grunden för tillämplig procentsats enligt 17 § ändrats, gäller det nya betalningsbeloppet från och med månaden efter den månad då ändringen skedde, dock aldrig längre tid tillbaka än tre år före den dag då Försäkringskassan fick kännedom om ändringen.

Betalningsbelopp enligt 10–17, 21, 26 och 27 §§ ska omprövas

1. när det finns ett nytt beslut om slutlig skatt,

2. när grunden för tillämplig procentsats enligt 17 § ändras, och

3. när ett högre underhållsstöd lämnas till ett barn med anledning av att barnet har fyllt 15 år.

En ändring av betalningsbeloppet vid omprövning enligt första stycket 1 ska gälla från och med februari året efter det år då beslutet om slutlig skatt meddelades. En ändring av betalningsbeloppet vid omprövning enligt första stycket 2 ska gälla från och med månaden efter den då grunden för tillämplig procentsats enligt 17 § ändrades, dock aldrig längre tid tillbaka än tre år före den dag då Försäkringskassan fick kännedom om ändringen. En ändring av betalningsbeloppet vid omprövning enligt första stycket 3 ska gälla från och med månaden efter den då barnet fyllde 15 år.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

⁴ Senaste lydelse 2011:1434.

2. De nya bestämmelserna tillämpas första gången i fråga om underhållsstöd och betalningsskyldighet som avser februari 2018.